

dabunt. Usus vero est verbo *egrediendi*, quia dixerat, quod *venturi essent ad montem Domini ex dispersione*, vers. 20, quod ubi factum fuerit, et nomina Deo dederint, et fide imbuti fuerint, intelligunt quam sanum consilium ceperint, ne cum impiis damnarentur, quorum mortem et supplicium per doctrinam in monte acceptam percipient, ac si ex conspectu regis egressi viderent eadem malefactorum, quam ipsi quoque habituri fuissent nisi ad regem precatum veniam venissent, atque ita in timore et gratiarum actione perpetuam vitam ducent. *IN SATIETATEM VISIONIS*. Quasi *derao* esset dictio composita ex *di*, id est, *sufficiencia*, et *raah*, id est, *videre*; quod nonnulli quoque Hebraei existimant, secuti nimirum Thargum;

fastidium dicere possumus, seu abominationem. Vide Pagninum. Quod si quis istum *egressum* accipere velit pro exitu ab hoc convivio, ad quod vocatae sunt gentes in locum Iudaeorum, qui noluerunt venire ad nuptias, non repugno; exeuntes enim ex hac vita pii ut ad aliud convivium transeant, videbunt aeterna impiorum supplicia, qui noluerunt gustare cenam Domini. Det nobis omnibus rex iste, qui nos vocavit ex gentibus, ne etiam illis annumeremur qui sordidis induti vestibus ex convivio ejiciuntur ad eadem supplicia ad quae infideles Judaei; quinimo hinc egressi ex corporibus ad ipsius consortium transcamus. Amen.

CORNELII A LAPIDE JUBILUS EX MAGNIFICIS ISALÆ ORACULIS,

Eorumque ordinata synopsis, quibus Ecclesie redemptionem, gratiam, pacem, exultationem, victoriam, impietatis et impiorum excidium, haerismata Spiritus sancti, caelestium bonorum affluentiam, ac perennem felicitatem, et triumphum per Christum danda promittit.

CAP. 1. — Audite, caeli, et auribus percipe, terra, quoniam Dominus locutus est: Filios enutrivit et exaltavit; ipsi autem spreverunt me.

Cognovit bos possessorem suum, et asinus praesepe domini sui; Israel autem me non cognovit, et populus meus non intellexit.

Vae genti peccatrici, populo gravi iniquitate, semini nequam, filiis sceleratis.

Omne caput languidum, et omne cor morens. A plantâ pedis usque ad verticem non est in eo sanitas; vulnus, et livor, et plaga tumens.

Nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen, quasi Sodoma fuissetis, et quasi Gomorraha similes essemus.

Audite verbum Domini, principes Sodomorum, percipite auribus legem Domini nostri, populus Gomorrahae.

Lavamini, mundi estote, auferite malum cogitationum vestrarum ab oculis meis; si fuerint peccata vestra ut coquinum, quasi nix dealbabitur.

Si volueritis, et audieritis me, bona terrae comedetis: quod si nolueritis, et me ad iracundiam provocaveritis, gladius deorabit vos.

Quomodo facta est meretrix civitas fidelis, plena iudicii? Justitia habitavit in eâ, nunc autem homicidâe. Principes tui infideles, et socii furum, omnes diligunt munera, pupillo et viduâ non iudicant.

Propter hoc ait Dominus, fortis Israel: Hec consolabor super hostibus meis, et vindicabor de inimicis meis; excoquam ad purum scoriâ tuam.

Et restituum iudices tuos ut fuerunt prius. Posthæc vocaberis civitas iusti. Sion in iudicio redimetur; et elevetur selestos et peccatores simul.

CAP. 2. — Et erit in novissimis diebus præparatus mons domus Domini in vertice montium, et fluent ad eum omnes gentes, et dicent: Venite, ascendamus ad montem Domini, et ad domum Dei Jacob: quia de Sion exhibit lex, et verbum Domini de Ierusalem.

Conflabunt gladios suos in vomeres, et lanceas suas in falces; domus Jacob, venite; et ambulemus in lumine Domini.

Dies Domini super omnem superbum et excelsum. Et introibunt in speluncas petrarum, et in voragine terræ, à facie formidinis Domini, et à gloriâ maiestatis ejus, cum surrexerit percutere terram.

Quiescite ergo ab homine, cujus spiritus in naribus ejus est; quia excelsus reputatus est ipse.

CAP. 3. — Ecce enim dominator Dominus auferet à Judâ validum et fortem, omne robur panis et aquae, consiliarium et sapientem. Et dabo pueros principes eorum, et effeminati dominabuntur eis.

Provocaverunt oculos maiestatis ejus; peccatum suum quasi Sodoma praedixerunt. Vae animæ eorum, quia reddita sunt eis mala.

Dicite iusto, quoniam bene, quoniam fructum ad inventionem suarum comedit; popule meus, qui te beatum dicunt, ipsi te decipiunt.

Pro eo quod elevatae sunt filiae Sion, et ambulaverunt extento collo, et nubibus oculorum ibant et plau-

debant, decalrabit Dominus verticem filiarum Sion; et erit pro suavi odore factor, pro zonâ funiculari, pro fasciâ pectorali cilicium.

CAP. 4. — In illâ die erit germin Domini in magnificentiâ. Omnis qui relictus fuerit in Sion, sanctus vocabitur, omnis qui scriptus est in vitâ, cum abluerit Dominus sordes filiarum Sion in spiritu iudicii et ardoris.

CAP. 5. — Cantabo dilecto meo canticum patruelis mei. Vineâ facta est dilecto meo in cornu filio olei. Et sepovit eam, et plantavit eam electam.

Nunc ergo, viri Juda, iudicate inter me et vineam meam.

Quid est quod debui ultra facere vineae meae? an quod expectavi ut faceret uvas, et fecit labruscas?

Auferam ergo sepem ejus, et erit in direptionem.

Vae qui conjungitis domum ad domum, et agrum agro copulatis; numquid habitabitis vos soli in medio terræ?

Vae qui consurgitis manè ad ebrietatem sectandam. Cithara, et lyra, et tibia, et vinum in conviviis vestris; et opus Domini non respiciatis.

Propterea dilatavit infernus animam suam, et aperuit os suum absque ullo termino.

Vae qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis, et quasi vinculum plaustrum peccatum. Vae qui dicitis malum bonum, et bonum malum.

Vae qui sapientes estis in oculis vestris; vae qui potentes estis ad bibendum vinum, et viri fortes ad miscendam ebrietatem.

CAP. 6. — Vide Dominum sedentem super solium excelsum, et elevatum, et ea quae sub ipso erant replebant templum; Seraphim stabant super illud; sex alae uni, et sex alae alteri; duabus velabant faciem ejus, duabus velabant pedes ejus, et duabus volabant. Et clamabat alter ad alterum, et dicebat: Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus exercituum; plena est omnis terra gloria ejus.

Et dixi: Vae mihi quia tacui; quia vir pollutus labiis ego sum; et volavit ad me unus de Seraphim, et calculo tetigit os meum, et dixit: Ecce tetigit hoc labia tua; et auferetur iniquitas tua.

Et audivi vocem Domini dicentis: Quem mittam, et quis ibit nobis? et dixi: Ecce ego, mitte me.

Et dixit: Vade, et dxi populo huic: Exceca cor populi hujus, et aures ejus aggravatae; semen sanctum erit, quod steterit in eâ.

CAP. 7. — Dices ad Achaz: Noli timere à duabus caudis titonium fumigantium, Rasin regis Syriae, et filii Romeliae.

Ecce virgo concipiet et pariet filium, et vocabitur nomen ejus Emmanuel. Butyrum et mel comedet, et sciat reprobare malum, et eligere bonum.

Sibilabit Dominus muscae Aegypti, et api quae est in terrâ Assur; et rudet in novacula conductâ Assyriorum caput, et pilos pedum, et barbam universam.

CAP. 8. — Accessi ad prophetissam, et concepit et peperit filium. Et dixit Dominus ad me: Voca nomen ejus: Accelera spolia detrahere, festina praedari.

Quia antequam sciat puer vocare patrem suum et matrem, auferetur fortitudo Damasci, et spolia Samariae coram rege Assyriorum.

Dominum exercituum sanctificate, ipse pavor vester, et ipse terror vester, et erit vobis in sanctificationem; in lapidem autem offensionis, et in petram scandali domibus Israel, et habitantibus Jerusalem.

Ecce ego et pueri mei, quos dedit mihi Dominus in signum et portentum Israel.

Cum dixerint ad vos: Querite à pythonibus: Numquid non populus à Deo suo requiritur pro visis à mortuis? Ad legem magis et ad testimonium.

CAP. 9. — Populus qui habitabat in tenebris, vidit lucem magnam; habitantibus in regione umbræ mortis, lux orta est eis.

Parvulus enim natus est nobis, et filius datus est nobis: et factus est principatus super humerum ejus; et vocabitur nomen ejus admirabilis, consiliarius, Deus fortis, pater futuri saeculi, princeps pacis.

CAP. 10. — Vae qui condunt leges iniquas, ut opprimant pauperes, viduas et pupillos decipiant; quid faciatis in die visitationis et calamitatis de longè venientis?

Vae Assur, virga furoris mei; ad gentem fallacem mittam eum, et contra populum furoris mei mandabo illi.

Et erit, cum impleverit Dominus cuncta opera sua in monte Sion, visitabo super fructum magnifici regis Assur, et super gloriam altitudinis oculorum ejus.

Numquid gloriabitur securis contra eum qui secit in eâ? propter hoc mitet Dominus in pinguius ejus tenuitatem, et subitus gloriam ejus succensa aedebit quasi combustio ignis.

Si fuerit populus tuus Israel quasi arena maris, reliquiae convertentur ex eo. Consummatio abbreviata inundabit justitiam.

CAP. 11. — Et egredietur virga de radice Jesse, et flos de radice ejus ascendet.

Et requiescet super eum spiritus Domini, spiritus sapientiae et intellectus, spiritus consilii et fortitudinis, spiritus scientiae et pietatis.

Et replebit eum spiritus timoris Domini; non secundum visionem oculorum iudicabit, neque secundum auditum aurium arguet.

Sed iudicabit in justitiâ pauperes, et arguet in aequitate pro mansuetis terræ; et percutiet terram virgâ oris sui, et spiritu laborum suorum interficiet impium.

Et erit justitia cingulum lumborum ejus, et fides cinctorium renum ejus.

Habitabit lupus cum agno, et pardus cum hædo accubabit, vitulus et leo et ovis, simul morabuntur, et puer parvulus minabit eos.

In die illâ radix Jesse, qui stat in signum populo- rum, ipsum gentes deprecabuntur, et erit sepulcrum ejus gloriosum.

Et levabit signum in nationes, et congregabit profugos Israel, et dispersos Juda colliget à quatuor plagis terræ.

Et volabunt in humeros Philisthim per mare, simul deprædabuntur filios orientis; Idumæa et Moab præceptum manus eorum, et filii Ammon obedientes erunt.

CAP. 12. — Et dicit in die illa: Confitebor tibi, Domine, quoniam iratus es mihi: conversus est furor tuus, et consolatus es me.

Eccè Deus salvator meus; fiducialiter agam, et non timebo; quia fortitudo mea et laus mea Dominus, factus est mihi in salutem.

Haurietis aquas in gaudio de fontibus salvatoris. Exulta et lauda, habitatio Sion; quia magnus in medio tui Sanctus Israel.

CAP. 13. — Onus Babylonis. Super montem caliginosum levate signum, exaltate vocem, levate manum, et ingrediantur portas duces.

Ego mandavi sanctificatis meis, et vocavi fortes meos in irâ meâ, exultantes in gloria meâ.

Vox multitudinis in montibus quasi populorum frequentium, vox sonitus regum, et gentium congregatarum: Dominus exercituum præcepit militia belli, venientibus de terrâ prociâ à summitate cœli: Dominus, et vasa furoris ejus, ut disperdat omnem terram.

Ulutate, quia propè est dies Domini; quasi vastitas à Domino veniet.

Quoniam stellæ cœli et splendor earum non expandent lumen suum; obtenebratus est sol in ortu suo, et luna non splendebit in lumine suo.

Et visitabo super orbis mala, et contra impios iniquitatem eorum, et quiescere faciam superbiam infidelium, et arrogantiam fortium humilibus.

Et erit Babylon illa gloriosa in regnis, inelyta in superbiâ Chaldeorum, sicut subvertit Dominus Sodomam et Gomorrhham.

CAP. 14. — Sames parabolam istam contra regem Babylonis, et dices: Quomodo cessavit exactor, quicquid tributum?

Contrivit Dominus baculum impiorum, virgam dominantium.

Infernus subter conturbatus est in occursum adventus tui, suscitavit tibi gigantes. Omnes principes terræ surrexerunt de solis suis, omnes principes nationum.

Universi respondebunt, et dicent tibi: Et tu vulneratus es sicut et nos, nostri similis effectus es.

Detracta est ad inferos superbia tua, concidit cadaver tuum; subter te sternetur tineæ, et operimentum tuum erunt vermes.

Quomodo cecidisti de cælo, lucifer, qui manè oriebaris?

Qui dicebas in corde tuo: In cœlum conscendam, super astra Dei exaltabo solium meum, sedebō in monte testamenti, in lateribus Aquilonis.

Ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo.

Veruntamen ad infernam detraheris, in profundum lacu.

Qui te viderint, ad te inclinabuntur, teque pro-

spiciant: numquid iste est vir, qui conturbavit terram, qui concussit regna?

Næ lateris, Philisthaea, omnis tu; quoniam comminuta est virga percussoris tui, de radice enim colubri egredietur regulus, et semen ejus absorbens volucrum.

Et quid respondebitur nuntiis gentis? quia Dominus fundavit Sion, et in ipsâ sperabunt pauperes populi ejus.

CAP. 15. — Onus Moab. Quia nocte vastata est Ar Moab, conticuit; quia nocte vastatus est murus Moab, conticuit.

Cor meum ad Moab clamabit, vectes ejus usque ad Segor vitulum contornantem: per ascensum enim Luith flens ascendet, et in viâ Oronaim clamorem contritionis levabunt.

Secundum magnitudinem operis et visitatio eorum; ad torrentem salicem ducent eos.

CAP. 16. — Emitte agnum, Domine, dominatorem terræ, de petrâ deserti ad montem filia Sion.

Audivimus superbiam Moab, superbus est valde; superbia ejus et arrogantia ejus, et indignatio ejus plus quàm fortitudo ejus.

Ideirò ululabit Moab ad Moab, universus ululabit: his qui lætantur super muros cocti lateris, loquimini plagas suas.

Super hoc venter meus ad Moab quasi cithara sonabit, et viscera mea ad murum lateris cocti.

CAP. 17. — Onus Damasci. Eccè Damascus desinet esse civitas, et erit sicut acervus lapidum in ruinâ.

Et relinquetur in eo sicut racemus, et sicut excusio oleæ duarum vel trium olivarum in summitate rami.

CAP. 18. — Væ terræ cymbalo alarum, quæ est trans flumina Æthiopiæ.

Qui mittit in mare legatos, et in vasis papyri super aquas.

Ite, angeli veloces, ad gentem convulsam et dilaceratam; ad populum terribilem, post quem non est alius; ad gentem expectantem, et conculcatam, cujus diripuerunt flumina terram ejus.

Ante messem enim totus effloruit, et immatura perfectio germinavit, et præciditur ramusculi ejus falcibus; et quæ derelicta fuerint, absceduntur et excutuntur.

In tempore illo deferetur munus Domino à populo divulso et dilacerato.

CAP. 19. — Onus Ægypti. Eccè Dominus ascendet super nubem levem, et ingredietur Ægyptum, et commovebuntur simulacra Ægypti à facie ejus, et cor Ægypti tabescet in medio ejus.

Stulti principes Taneos, sapientes consilarii Pharaonis, dederunt consilium insipiens. Quomodo dicitis Pharaoni: Filius sapientium ego, filius regum antiquorum?

Ubi nunc sunt sapientes tui? annuntient tibi et indicent quid cogitaverit Dominus exercituum super Ægyptum.

Dominus miscuit in medio ejus spiritum vertiginis;

et errare fecerunt Ægyptum in omni opere suo, sicut errat ebrius et vomens.

In die illâ erunt quinque civitates in terrâ Ægypti loquentes linguâ Chanaan, et jurantes per Dominum exercituum: civitas Solis vocabitur una.

In die illâ erit altare Domini in medio terræ Ægypti, et titulus Domini juxta terminum ejus.

In die illâ erit Israel tertius Ægyptio et Assyrio: benedictio in medio terræ.

Cui benedixit Dominus exercituum, dicens: Benedictus populus meus Ægypti, et opus manuum mearum Assyrio; hæreditas autem mea Israel.

CAP. 20. — Dixit Dominus Isaia: Vade, et solve saccum de lumbis tuis, et calceamenta tua tolle de pedibus tuis: et fecit sic, vadens nudus et discalceatus.

Et dixit Dominus: Sicut ambulavit Isaia nudus, sic minabit rex Assyriorum Ægyptios et Æthiopes, juvenem et senem, nudum et discalceatum.

CAP. 21. — Onus deserti maris. Sicut turbines ab Africo veniunt, de deserto venit, de terrâ horribili. Babylon dilecta mea posita est mihi in miraculum. Pone mensam, contemplare in specula; bibentes surgite principes, arripite clypeum.

Et vidit curram duorum equitum, ascensorem asini, et ascensorem cameli; et contemplatus est diligenter multo intuitu.

Et clamavit leo: Super speculam Domini ego sum, stans jugiter per diem; et super custodiam meam ego sum, stans totis noctibus.

Eccè iste venit ascensor vir bigæ equitum; et respondit, et dixit: Cecidit Babylon, et omnia sculptilia deorum ejus contrita sunt in terram.

Onus Duma ad me clamet ex Seir: Custos, quid de nocte? custos, quid de nocte?

Dixit custos: Venit mane et nox; si queritis, querite, convertimini, venite.

Onus in Arabiâ. In saltu ad vesperam dormietis, in semitis Dedanim.

CAP. 22. — Onus vallis visionis. Quidnam tibi quoque est, quia ascendisti et tu omnis in tecta?

Clamoris plena urbs frequens, civitas exultans; interfecti tui non interfecti gladio, nec mortui in bello.

Et vocabit Dominus Deus exercituum in die illâ ad fletum, et ad plañctum, ad calvitium et ad cingulum sacci.

Et ecce gaudium et lætitia, occidere vitulos, et jugulare arietes, comedere carnes, et bibere vinum; comedamus et bibamus; eras enim moriemur.

Et revelata est in auribus meis vox Domini exercituum: Si dimittitur iniquitas hæc vobis, donec moriamini, dicit Dominus Deus exercituum.

Hæc dicit Dominus Deus exercituum: Vade, ingredere ad eum qui habitat in tabernaculo, ad Sobnam præpositum templi, et dices ad eum:

Quid tu hic, aut quasi quis hic? quia excidisti tibi hic sepulcrum, excidisti in excelso memoriale diligenter, in petrâ tabernaculum tibi.

Eccè Dominus asportari te faciet, sicut asportatur

gallus gallinaceus, et quasi amictum sic subleabit te.

Et erit in die illâ: vocabo servum meum Eliacin filium Helciae.

Et induam illum tunica tuâ, et cingulo tuo confortabo eum, et potestatem tuam dabo in manu ejus, et erit quasi pater habitantibus Jerusalem, et donui Juda.

Et dabo clavem domus David super humerum ejus: et aperiet, et non erit qui claudat; et claudet et non erit qui aperiat.

CAP. 23. — Onus Tyri. Ululate, naves maris; quia vastata est domus, unde venire conserverant.

Erubescet, Sidon: ait enim mare, fortitudo maris, dicens: Non parturivi, et non peperivi, et non enutrivivi juvenes, nec ad incrementum perduxivi virgines.

Quis cogitavit hoc super Tyrum quondam coronatam, cujus negotiatores principes, instiatores ejus inclity terræ?

Transi terram tuam quasi flumen, filia maris, non est cingulum ultra tibi.

Et erit in die illâ: In oblivione eris, ô Tyre, septuaginta annis, sicut dies regis suus; post septuaginta autem annos erit Tyro quasi canticum meretricis.

CAP. 24. — Eccè Dominus dissipabit terram, et nudabit eam, et affliget faciem ejus, et disperget habitatores ejus.

Et erit sicut populus, sicut sacerdos; et sicut servus, sicut dominus ejus; sicut ancilla, sicut domina ejus; sicut emens, sicut ille qui vendit; sicutenerator, sicut ille qui mutuum accipit; sicut qui repetit, sicut qui debet.

Cessavit gaudium tympanorum, quævis sonitus lætantium, conticuit dulcedo citharæ.

Attrita est civitas vanitatis, clausa est omnis domus nullo introeunte.

Clamor erit super vino in plateis; deserta est omnis lætitia; translatus est gaudium terræ.

A finibus terræ laudes audivimus, gloriam justi. Et dixi: Secretum meum mihi, secretum meum mihi; væ mihi, prævaricantes prævaricati sunt, et prævaricatione transgressorum prævaricati sunt.

Formido, et fovea, et laqueus super te, qui habitator es terræ.

Et erubescet luna, et confundetur sol, cum regnaverit Dominus exercituum in monte Sion, et in Jerusalem, et in conspectu senum suorum fuerit glorificatus.

CAP. 25. — Domine, Deus meus es tu, exaltabo te et confitebor nomini tuo; quoniam fecisti mirabilia, cogitationes antiquas fideles, amen.

Quia posuisti civitatem in tumulo, urbem fortem in ruinam, domum alienorum, ut non sis civitas, et in æternum non edificetur.

Super hoc laudabit te populus fortis, civitas gentium robustarum timebit te.

Quia factus es fortitudo pauperi, fortitudo egeno in tribulatione sua, spes à turbine, umbraculum ab æstu. Spiritus enim robustorum quasi turbo impellens parietem.

Et faciet Dominus exercituum omnibus populis in

monte hoc convivium pinguium, convivium vindemiae, pinguium medullatorum, vindemiae defecatae. Praecipitabit mortem in sempiternum; et auferet Dominus Deus lacrymam ab omni facie.

Et dicit in die illa: Ecce Deus noster iste, expectavimus eum, et salvabit nos: iste Dominus, sustinimus eum, exultabimus, et letabimur in salutari ejus.

Cap. 26. — In die illa cantabitur canticum istud in terrâ Juda.

Urbis fortitudinis nostrae Sion salvator, ponetur in eâ murus et antemurale.

Aperite portas, et ingrediatur gens justa, custodiens veritatem.

Vetus error abiit: servabis pacem: pacem, quia in te speravimus.

Sperastis in Domino in seculis æternis, in Domino Deo forti in perpetuum.

Domine, nomen tuum, et memoriale tuum in desiderio anime.

Miserere mihi impio, et non discet justitiam; in terrâ sanctorum iniqua gessit, et non videbit gloriam Domini.

Domine, dabis pacem nobis; omnia enim opera nostra operatus es nobis.

Morientes non vivant, gigantes non resurgant; propterea visitasti et contrivisti eos, et perdidisti omnem memoriam eorum.

Concepimus, et quasi parturivimus, et peperimus spiritum; salutes non fecimus in terrâ; ideo non ceciderunt habitatores terræ.

Vivent mortui tui, interfecisti mei resurgent; expergiscimini, et laudate qui habitatis in pulvere; quia ros lucis, ros tuus, et terram gigantum detrahes in ruinam.

Vade, populus meus, intra in cubicula tua, claude ostia tua super te, abscondere medicum ad momentum, donec pertranseat indignatio.

Cap. 27. — In die illa visitabit Dominus in gladio suo duro, et grandi, et forti, super Leviathan serpentem tortuosum, et occidet eum, qui in mari est.

In die illa vinea meri cantabit ei.

Ego Dominus qui servo eum, repente propinabo ei, ne forte visitetur contra eam, nocte et die servo eam.

Qui ingrediuntur impetu ad Jacob, florebit et germinabit Israel, et implebit faciem orbis semine.

Et iste omnis fructus, ut auferatur peccatum ejus.

Cap. 28. — Vae coronæ superbiae, ebrii Ephraim, et flori decidenti, gloriæ exultationis ejus, qui erant in vertice vallis pinguis, errantes à vno.

Pedibus conculcabitur corona superbiae ebriorum Ephraim.

In die illa erit Dominus exercituum corona gloriæ, et sertum exultationis residuo populi sui.

Omnis enim mensa repleta sunt vomitu sordiumque, ita ut non esset ultra locus.

Quem docetis scientiam? et quem intelligere faciet auditum? ablatos à lacte, avulsos ab uberibus.

Quia manda remanda, manda remanda, expecta reexpecta, expecta reexpecta, modicum ibi, modicum ibi.

Et erit eis verbum Domini: Manda remanda, manda remanda, expecta reexpecta, expecta reexpecta, modicum ibi, modicum ibi: ut vadant et cadant retrorsum, et conterantur, et illaqueentur, et capiantur.

Dixistis enim: Percussimus fœdus cum morte, et cum inferno fecimus pactum.

Ideirò hæc dicit Dominus Deus: Ecce ego mitam in fundamentis Sion lapidem, lapidem probatum, angularem, pretiosum, in fundamento fundatum; qui crediderit, non festinet.

Et delebitur fœdus vestrum cum morte, et pactum vestrum cum inferno non stabit. Flagellum inundans cum transierit, eritis ei in conculcationem; sola vexatio intellectum dabit auditum.

Coangustatum est enim stratum, ita ut alter decadat, et pallium breve utrumque opere non poterit. Sicut enim in monte divisionum stabit Dominus; sicut in valle que est in Gabaon, irascetur; ut faciat opus suum, alienum opus ejus; ut operetur opus suum, peregrinum est opus ejus ab eo.

Numquid totâ die arabit arans ut serat, proscindet et sarriet humum suam?

Et erudit illum in iudicio, Deus suus docebit illum.

Cap. 29. — Vae Ariel, Ariel, civitas quam expugnavit David.

Et circumvallabo Ariel, et erit tristis et mœrens, et erit mihi quasi Ariel.

Et circumdabo quasi spheram in circuitu tuo, et jaciam contra te aggerem, et munimenta ponam in obsidionem tuam.

Humiliaberis, de terrâ loqueris, de humo audietur eloquium tuum: et erit quasi pythonis de terrâ vox tua, et de humo eloquium tuum mussabit.

Quoniam miscuit vobis Dominus spiritum soporis, claudet oculos vestros, prophetas et principes vestros, qui vident visiones, operiet.

Vae qui profundi estis corde, ut à Domino abscondatis consilium, quorum sunt in tenebris opera, et dicunt: Quis videt nos, et quis novit nos?

Cap. 30. — Onus jumentorum Austri. In terrâ tribulationis et angustiae, leana et leo ex eis, vipera et regulus volans, portantes super humeros jumentorum divitias suas, et super gibbum camelorum thesauros suos ad populum qui eis prodesse non poterit.

Qui dicunt videntibus: Nolite videre; et aspicientibus: Nolite aspicere nobis ea que recta sunt; loquimini nobis placentia, videte nobis errores.

Hæc dicit Dominus Deus Israel: Si revertamini et quiescatis, salvi eritis; in silentio et in spe erit fortitudo vestra, et noluisistis.

Et dixistis: Nequaquam, sed ad equos fugiemus; ideo fugietis. Et super veloces ascendentis; ideo velociores erunt, qui persequentur vos.

Et dabit vobis Dominus panem arctum, et aquam

brevem; et non faciet avolare ultra doctorem tuum: et erunt oculi tui videntes præceptorem tuum.

Et aures tuæ audient verbum post terga morientis: Hæc est via, ambulante in eâ: et non declinetis, neque ad dexteram, neque ad sinistram.

Et erit lux lunæ sicut lux solis, et lux solis erit septempler, sicut lux septem dierum, in die quâ alligaverit Dominus vulnus populi sui.

Præparata est enim ab heri Topheth, à rege præparata, profunda et dilatata, nutrimenta ejus ignis et ligna multa; flatus Domini sicut torrens sulphuris succendens eam.

Cap. 31. — Vae qui descendunt in Ægyptum ad auxilium, in equis sperantes, et habentes fiduciam super quadrigis, quia multe sunt; et super equibus, quia prevalidi nimis: et non sunt confisi super sanctum Israel, et Dominum non requisierunt.

Ægyptius homo, et non Deus; et equi eorum caro, et non spiritus; Dominus inclinabit manum suam, et corruet auxiliator, et cadet cui præstatur auxilium, simulque omnes consumentur.

Dixit Dominus, cujus ignis est in Sion, et caminus ejus in Jerusalem.

Cap. 32. — Ecce in justitiâ regnabit rex, et princeps in iudicio præerunt.

Principes verò ea que principe digna sunt cogitabit, et ipse super duces stabit.

Donec effundatur super nos spiritus de excelso: et erit desertum in Charnel; et Charnel in saltum reputabitur.

Et erit opus justitiæ pax, et cultus justitiæ silentium, et securitas usque in sempiternum.

Et sedebit populus meus in pulchritudine pacis, et in tabernaculis fiduciæ, et in requie opulenti.

Beati qui seminatis super omnes aquas, immittentes pedem bovis et asini.

Cap. 33. — Vae qui prædaris, nonne et ipse prædaberis? et qui spernis, nonne et ipse sperneris? cum consummaveris deprædationem, deprædaberis, cum fatigatus desieris contemere, contemneris.

Domine, miserere nostri: te enim expectavimus; esto brachium nostrum in mane, et salus nostra in tempore tribulationis.

Et erit fides in temporibus tuis, divitiæ salutis, sapientia et scientia; timor Domini ipse est thesaurus ejus.

Ecce, videntes clamabant foris, angeli pacis amarè flebant.

Conterriti sunt in Sion peccatores, possedit tremor hypocritas. Quis poterit habitare de vobis cum igne devorante? Quis habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis?

Regem in decore suo videbunt oculi ejus, cernent terram de longè.

Cor tuum meditabitur timorem. Ubi est litteratus? Ubi legis verba ponderans? Ubi doctor parvulorum?

Respice Sion civitatem solemnitatis nostræ: oculi tui videbunt Jerusalem habitationem opulentam, tabernaculum quod nequaquam transferri poterit.

Cap. 34. — Et tabescet omnis militia colorum, et complicabuntur sicut liber coeli: et omnis militia eorum defluet, sicut defluit folium de vineâ et de ficu.

Gladus Domini repletus est sanguine, incrassatus est adipè, de sanguine agnorum et hircorum, de sanguine medullatorum arietum.

Victima enim Domini in Bosra, et interfectio magna in terrâ Edom.

Et convertentur torrentes ejus in picem et humus ejus in sulphur, erit terra ejus in picem ardentem.

Et possidebant illam onocrotalus et ericis: et ibis et corvus habitabant in eâ; et extendetur super eam mensura, ut redigatur ad nihilum, et perpendicularum in desolationem.

Et occurrent dæmonia onocrotauris, et pilosus clamabit alter ad alterum: ibi cubavit lamia, et invenit sibi requiem.

Cap. 35. — Letabitur deserta, et invia, et exulabit solitudo, et florebit quasi lilium.

Germinas germinabit, et exulabit letabunda et laudans; gloria Libani data est ei, decor Carmeli et Saron: ipsi videbunt gloriam Domini, et decorem Dei nostri.

Tunc aperientur oculi cæcorum, et aures surdorum patebunt.

Et que erat arida, erit in stagnum, et sitiens in fontes aquarum: in cubilibus in quibus prius dracones habitabant, orietur viror calami et junci.

Et redempti à Domino convertentur, et venient in Sion cum laude, et lætitiâ sempiterna super caput eorum: gaudium et lætitiâ obtinebunt, et fugiet dolor et gemitus.

Cap. 36. — Et dixit Rabscaces: Dicite Ezechia: Hæc dicit rex magnus, rex Assyriorum: Quæ est ista fiducia quâ confiditis?

Aut quo consilio aut fortitudine rebellare disponis? super quem habes fiduciam, quia recessisti à me?

Ubi est Deus Emath et Arphad? ubi est Deus Sapharvaim? numquid liberaverunt Samaritaniam de manu meâ?

Cap. 37. — Et venerunt servi regis Ezechia ad Isaiam.

Et dixit ad eos Isaias: Hæc dicitis domino vestro: Hæc dicit Dominus: Ne timeas à facie verborum que audisti, quibus blasphemaverunt pueri regis Assyriorum me.

Ecce ego dabo ei spiritum, et audiet nuntium, et revertetur ad terram suam, et corruiere eum faciam gladio in terrâ sua.

Et oravit Ezechias ad Dominum dicens: Domine exercituum, Deus Israel, qui sedes super Cherubim, tu es Deus solus omnium regnorum terræ; tu fecisti cælum et terram.

Et nunc, Domine Deus noster, salva nos de manu ejus; et cognoscat omnia regna terre, quia tu es Dominus solus.

Et misit Isaias filius Amos ad Ezechiam, dicens: Hæc dicit Dominus Deus Israel, pro quibus rogasti me de Sennacherib rege Assyriorum.

Habitationem tuam, et egressum tuum, et introitum tuum cognovi, et insaniam tuam contra me.

Cum fureres adversum me, superbia tua ascendit in aures meas : ponam ergo circulum in naribus tuis, et frenum in labiis tuis, et reducam te in viam per quam venisti.

Egressus est autem angelus Domini, et percussit in castris Assyriorum centum octoginta quinque millia. Et surrexerunt manes, et ecce omnes cadavera mortuorum.

CAP. 38. — In diebus illis egrotavit Ezechias usque ad mortem, et introivit ad eum Isaias filius Amos propheta, et dixit ei : Dispone domui tuae, quia morieris tu, et non vives.

Et convertit Ezechias faciem suam ad parietem, et oravit Dominum.

Et dixit : Obsecro, Domine, memento, quomodo ambulaverim coram te in veritate, et in corde perfecto, et quod bonum est in oculis tuis fecerim. Et flevit Ezechias fletu magno.

Et factum est verbum Domini ad Isaiam, dicens : Vade et dic Ezechiae : Haec dicit Dominus Deus David patris tui : Audivi orationem tuam, et vidi lacrymas tuas. Ecce ego adiciam super dies tuos quindecim annos, et de manu regis Assyriorum eruum te, et civitatem istam, et protegam eam.

Hoc autem tibi erit signum à Domino, quia faciet Dominus verbum hoc quod locutus est.

Ecce ego reverti faciam umbram linearum, per quas descenderat in horologio Achaz, in sole, retrorsum decem lineis. Et reversus est sol decem lineis, per gradus quos descenderat.

Scriptura Ezechiae regis Juda, cum egrotasset et convalesceret de infirmitate sua.

Ego dixi : In dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi; quævis residuum annorum meorum.

Dixi : Non videbo Dominum Deum in terrâ viventium, non aspiciam hominem ultra, et habitorem quietis.

Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ.

Ecce in pace amaritudo mea amarissima; tu autem eruis animam meam ut non periret, projecisti post tergum tuum omnia peccata meæ.

Vivens, vivens ipse confitebitur tibi, sicut et ego hodie : pater illis notam faciet veritatem tuam.

Domine, salvum me fac, et psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vite nostræ in domo Domini.

CAP. 39. — In tempore illo misit Merodach Baladan, filius Baladan, rex Babylonis, libros et munera ad Ezechiam : audierat enim quod egrotasset et convalesceret.

Et ostendit eis Ezechias universa quæ erant in thesauris suis.

Et dixit Ezechias ad Ezechiam : Audi verbum Domini exercituum.

Ecce dies venient, et auferentur omnia quæ in domo tuâ sunt, et quæ thesaurizaverunt patres tui usque ad diem hanc, in Babylonem.

Et dixit Ezechias ad Isaiam : Bonum verbum Domini quod locutus est. Et dixit : Fiat tantum pax et veritas in diebus meis.

CAP. 40. — Consolamini, consolamini, popule meus, dicit Deus vester, loquimini ad cor Jerusalem.

Vox clamantis in deserto : Parate viam Domini, rectas facite in solitudine semitas ejus.

Omnis vallis exaltabitur, et omnis mons et collis humiliabitur, et erunt prava in directa, et aspera in vias planas.

Vox dicentis : Clama; et dixi : Quid clamabo? omnis caro fenum, et omnis gloria ejus quasi flos agri.

Exsiccatum est fenum, et cecidit flos; verbum autem Domini nostri manet in æternum.

Super montem excelsum ascende, tu qui evangelizas Sion : exalta in fortitudine vocem tuam, qui evangelizas Jerusalem : exalta, noli timere. Die civitatibus Juda : Ecce Deus vester.

Sicut pastor gregem suum pascet; in brachio suo congregabit agnos, et in sinu suo levabit; fœtas ipse portabit.

Quis mensus est pugillo aquas, et coelos palmo ponderavit? Quis appendit tribus digitis molem terræ, et libravit in pondere montes, et colles in statera?

Quis adjuvit spiritum Domini? aut quis consiliarius ejus fuit, et ostendit illi?

Omnis gentes quasi non sint, sic sunt coram eo, et quasi nihilum et inane reputatae sunt ei.

Cui ergo similem fecistis Deum? aut quam imaginem ponitis ei?

Nunquid sculptile confavit faber? aut aurifex aure figuravit illud, et laminis argenteis argenterarius?

Qui sedet super gyrum terræ, et habitatores ejus sunt quasi locustæ; qui extendit velut nihilum coelos, et expandit eos sicut tabernaculum ad inhabitandum.

Quare dicis Jacob, et loqueris Israel : Abscondita est via mea à Domino, et à Deo meo iudicium meum transivit?

Qui dat lasso virtutem; et his qui non sunt fortitudinem et robur multiplicat.

Deficient pueri et laborabunt, et juvenes in infirmitate cadent.

Qui sperant in Domino, mutabunt fortitudinem, assumunt pennas sicut aquilæ, current et non laborabunt, ambulabunt et non deficient.

CAP. 41. — Quis suscitavit ab Oriente justum, vocavit eum ut sequeretur se? Ego Dominus, primus et novissimus ego sum.

Et tu, Israel, serve meus, Jacob quem elegi, semen Abraham amici mei.

Ne timeas quia ego tecum sum, ne declines, quia ego Deus tuus : confortavi te, et auxiliatus sum tibi, et suscepit te dextera justî mei.

Noli timere vermis Jacob, qui mortui estis ex Israel, ego auxiliatus sum tibi, dicit Dominus, et redemptor tuus sanctus Israel.

Aperiam in supinis collibus flumina, et in medio

camporum fontes : ponam desertum in stagna aquarum, et terram inviam in rivus aquarum.

Dabo in solitudinem cedrum, et spinam, et myrrimum, et lignum olivæ : ponam in deserto abietem, ulmum, et buxum simul.

Annuntiate quæ ventura sunt in futurum, et sciens quia dii estis vos.

Primus ad Sion dicit : Ecce adsum, et Jerusalem evangelistam dabo.

CAP. 42. — Ecce servus meus, suscipiam eum : electus meus, complacuit sibi in illo anima mea : dedi spiritum meum super eum, iudicium gentibus profert.

Non clamabit, neque accipiet personam, nec audiet vox ejus foris.

Calanum quassatum non conteret, et linum fumigans non extinguet, in veritate educet iudicium.

Non erit tristis, neque turbulentus, donec ponat in terrâ iudicium, et legem ejus insulæ expectabunt.

Dedi te in fœdus populi, in lucem gentium.

Ut aperires oculos caecorum, et educeres de conclusione victum, de domo carceris sedentes in tenebris.

Tacui semper, silui, patiens fui; sicut parturiens loquar, dissipabo et absorbebo simul.

Et ducam caecos in viam quam nesciunt, ponam tenebras coram eis in lucem. Surdi, audite, et caeci, intuemini ad videndum.

Quis caecus, nisi servus meus? et surdus, nisi ad quem nuntios meos misi?

CAP. 45. — Et nunc hæc dicit Dominus, creans te, Jacob, et formans te Israel : Noli timere, quia redemi te, et vocavi te nomine tuo : meus es tu.

Cum transieris per aquas, tecum ero; et flumina non operient te : cum ambulaveris in igne, non comburor, et flamma non ardebit in te.

Quia ego Dominus Deus tuus, sanctus Israel, salvator tuus, dedi propitiationem tuam Ægyptum, Æthiopiæ et Saba pro te.

Noli timere, quia ego tecum sum, ab oriente adducam semen tuum, et ab occidente congregabo te.

Dicam Aquiloni : Va; et Austro : Noli prohibere : affer filios meos de longinquo, et filias meas ab extremis terræ.

Ego sum, ego sum Dominus, et non est absque me salvator.

Populum istum formavi mihi, landem meam nabit.

Ecce ego sum, ego sum ipse; qui deleo iniquitates tuas propter me, et peccatorum tuorum non recordabor.

CAP. 44. — Iste dicit : Domini ego sum; et ille vocabit in nomine Jacob; et hic scribet manu sua : Domini; et in nomine Israel assimilabitur.

Plaste idoli omnes nihil sunt, et amantissima eorum non proderunt eis; ipsi sunt testes eorum, quia non vident, neque intelligunt, ut confundantur.

Delevi ut nubem iniquitates tuas, et quasi nebulam peccata tua; revertere ad me, quoniam redemi te.

Laudate, cœli, quoniam misericordiam fecit Domi-

nus : jubilate, extrema terræ; resonate, montes, laudationem, saltus et omne lignum ejus; quoniam redemit Dominus Jacob, et Israel gloriabitur.

Qui dico Cyro : Pastor meus es, et omnem voluntatem meam complebis. Qui dico Jerusalem : Edificaberis; et templo : Fundaberis.

CAP. 45. — Hæc dicit Dominus christo meo Cyro, cuius apprehendi dexteram, ut subjiciam ante faciem ejus gentes, et dorsa regum vertam, et aperiam coram eo januas, et porte non clauderunt.

Ego ante te ibo, et gloriosos terræ humiliabo; portas æreas conteram, et vectes ferreos confringam. Ego Dominus, et non est alter.

Formans lucem, et creans tenebras; faciens pacem, et creans malum; ego Dominus faciens omnia hæc.

Rorate, cœli, desuper, et nubes pluant justum : aperiat terra, et germinet salvatorem; et justitia oritur simul. Ego Dominus creavi eum.

Væ qui contradicit factori suo, testa de samis terræ. Numquid dicit lutum figulo suo : Quid facis, et opus tuum absque manibus est?

Væ qui dicit patri : Quid generas? et mulieri : Quid parturis?

Hæc dicit Dominus : Labor Ægypti, et negotiatio Æthiopiæ et Sabaim, viri sublimes ad te transibunt, et tui erunt; post te ambulabunt, vincit manibus pergent, et te adorabunt, teque deprecabuntur : tantum in te est Deus, et non est absque te Deus.

In memetipso juravi, egredietur de ore meo justitiae verbum, et non revertetur : quia mihi curvabitur omne genu, et jurabit omnis lingua.

In Domino justificabitur, et laudabitur omne semen Israel.

CAP. 46. — Confractus est Bel, contritus est Nabo, facta sunt simulacra eorum bestis et jumentis, onera vestra gravi pondere usque ad lassitudinem.

Audite me, domus Jacob, et omne residuum domus Israel, qui portamini à meo utero, qui gestamini à meâ vulvâ.

Usque senectam ego ipse, et usque ad canos ego portabo; ego feci et ego feram, ego portabo et salvabo. Vocans ab oriente avem, et de terrâ longinqua virum voluntatis meæ, et locutus sum, et adducam illud; creavi, et faciam illud.

CAP. 47. — Descende, sede in pulvere, virgo filia Babylon, sede in terrâ : non est solum filia Chaldeorum; quia ultra non vocaberis mollis et tenera.

Et dixisti : In sempiternum ero domina : non posuisti hæc super cor tuum, neque recordata es novissimî tui.

Venient tibi duo hæc subito in die unâ sterilitas et viduitas.

CAP. 48. — Scrivi enim quia durus es tu, et nervus ferreus cervix tua, et frons tua ærea; transgressorem ex utero vocavi te.

Propter nomen meum longè faciam furorem meum, et laude meâ infrenabo te, ne intereas.

Ecce exoxi te, sed non quasi argentum; elegi te in camino paupertatis.

Utinam attendisses mandata mea! facta fuisset sicut flumen pax tua, et iustitia tua sicut gurgites maris.

Non est pax impiis, dicit Dominus.

Cap. 49. — Audite, insulae, et attendite, populi, de longè: Dominus ab utero vocavit me, de ventre matris meae recordatus est nominis mei.

Et posuit os meum quasi gladium acutum: in umbra mandis suae protexit me; et posuit me sicut sagittam electam, in pharetra sua abscondit me.

Et dixit mihi: Servus meus es tu, Israel; quia in te gloriabor.

Et ego dixi: In vacuum laboravi, sine causâ, et vane fortitudinem meam consumpsi: ergo iudicium meum cum Domino, et opus cum Deo meo.

Ecce dedi te in lucem gentium, ut sis satus mea usque ad extremum terra.

Haec dicit Dominus: in tempore placido exaudivi te, et in die salutis auxiliatus sum tui: et servavi te, et dedi te in fœdus populi, ut suscitares terram, et possideres hæreditatis dissipatas.

Ut dices his qui vinciti sunt: Exite; et his qui in tenebris: Revelamini. Super vias pascentur, et in omnibus planis pascua eorum.

Non esuriunt, neque sitient, et non percutiet eos æstus et sol: quia miserator eorum reget eos, et ad fontes aquarum potabit eos.

Ecce isti de longè venient, et ecce illi ab aquilone et mari, et isti de terra australi.

Laudate, caeli, et exulta, terra, jubilate, montes, laudem: quia consolatus est Dominus populum suum et pauperum suorum miserabitur.

Et dixit Sion: Dereliquit me Dominus, et Dominus oblitus est me.

Numquid oblivisci potest mulier infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui? et si illi oblita fuerit, ego tamen non obliviscar tui.

Ecce in manibus meis descripsi te; muri tui coram oculis meis semper.

Et dices in corde tuo: Quis genuit mihi istos? ego sterilis et non parvens, transmigrata et captiva: et istos quis enutrivit? ego destituta et sola, et isti ubi erant?

Et erunt reges nutriti tui, et reginae nutrices tuae: vultu in terram demisso adorabunt te, et pulverem pedum tuorum lingent.

Et cibabo hostes tuos carnibus suis, et quasi musto sanguine suo inebriabuntur: et sciet omnis caro, quia ego Dominus salvans te, et redemptor tuus fortis Jacob.

Cap. 50. — Hæc dicit Dominus: Quis est hic liber repudii matris vestrae, quo dimisi eam? aut quis est creditor meus cui vendidi vos? Ecce in iniquitatibus vestris vendidi estis, et in sceleribus vestris dimisi matrem vestram.

Dominus dedit mihi linguam eruditam, ut sciam sustentare eum qui lassus est verbo; erigit manè, manè erigit mihi aurem, ut audiam quasi magistrum.

Dominus Deus aperuit mihi aurem, ego autem non contradico, retrorsum non abi.

Corpus meum dedi percipientibus, et genas meas vellentibus; faciem meam non averti ab increpantibus et conspuentibus.

Dominus Deus auxiliator meus, ideò non sum confusus: ideò posui faciem meam ut petram durissimam, et scio quoniam non confundar.

Cap. 51. — Attendite ad Abraham patrem vestrum, et ad Saram quæ peperit vos: quia unum vocavi eum, et benedixi ei, et multiplicavi eum.

Consolabitur ergo Dominus Sion, et consolabitur omnes ruinas ejus; et ponet desertum ejus quasi delicias, et solitudinem ejus quasi hortum Domini. Gaudium et lætitia inveniatur in eâ, gratiarum actio, et vox laudis.

Nolite timere opprobrium hominum, et blasphemias eorum ne metutis.

Sicut enim vestimentum, sic comedet eos vermis: et sicut lanam, sic devorabit eos tinea: salus autem mea in sempiternum erit, et iustitia mea in generationibus generationum.

Consurge, consurge, induere fortitudinem brachium Domini: consurge sicut in diebus antiquis, in generationibus seculorum. Numquid non tu percussisti superbum, vulnerasti draconem?

Et nunc qui redempti sunt à Domino revertentur, et venient in Sion laudantes, et lætitia sempiterna super capita eorum: gaudium et lætitia tenebunt, fugiet dolor et gemitus.

Ego, ego ipse consolabor vos: quis tu ut timeas ab homine mortali, et à filio hominis, qui quasi fœnum, ita areolet?

Cap. 52. — Consurge, consurge, induere fortitudine tuâ, Sion, induere vestimentis gloriæ tuæ, Jerusalem, civitas sancti: quia non adiecit ultra, ut pertranseat per te incircumcisus et immundus.

Quam pulchri super montes pedes annuntiantis et prædicantis pacem: annuntiantis bonum, prædicantis salutem, dicentis Sion: Regnabit Deus tuus!

Paravit Dominus brachium sanctum suum in oculis omnium gentium: et videbunt omnes fines terræ salutem Dei nostri.

Recedite, recedite, exite inde, pollutum nolite tangere: exite de medio ejus; mundamini qui fertis vasa Domini.

Cap. 53. — Quis credidit auditui nostro? et brachium Domini cui revelatum est? et ascendet sicut virgultum coram eo, et sicut radix de terrâ silienti.

Non est species ei, neque decor: et vidimus eum, et non erat aspectus, desideravimus eum.

Verè languores nostros ipse tulit, et dolores nostros ipse portavit: et nos putavimus eum quasi leprosum, et percussum à Deo, et humiliatum.

Omnes nos quasi oves erravimus, unusquisque in viam suam declinavit: et posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum.

Oblatus est, quia ipse voluit, et non aperuit os suum: sicut ovis ad occisionem ducetur, et quasi

agnus coram torquente se obmutescet, et non aperiet os suum.

De angustia et de iudicio sublatus est; generationem ejus quis enarrabit? quia abscessus est de terra viventium: propter scelus populi mei percussi eum.

Et dabit impius pro sepultura, et divitem pro morte sua, eò quòd iniquitatem non fecerit, neque dolus fuerit in ore ejus.

Ideò disperitiam ei plurimos, et spolia fortium dividet; pro eo quòd tradidit in mortem animam suam, et cum sceleratis reputatus est: et ipse peccata multorum tulit, et pro transgressoribus rogavit.

Cap. 54. — Lauda sterilis quæ non parit: decanta laudem, et hinni quæ non pariebas; quoniam multi filii desertæ magis quam ejus quæ habet virum, dicit Dominus.

Ad punctum in modico dereliqui te, et in miserationibus magnis congregabo te.

Paupercula, tempestate convulsa, absque ullâ consolatione: Ecce ego sternam per ordinem lapides tuos, et fundabo te in sapphiris.

Et ponam jaspidem propugnacula tua, et portas tuas in lapides sculptos, et omnes terminos tuos in lapides desiderabiles.

Et in iustitiâ fundaberis; recede procul à calumnia, quia non timebis; et à pavore, quia non appropinquet tibi.

Cap. 55. — Omnes sitientes, venite ad aquas; et qui non habetis argentum, proparate, emite et comedite, venite, emite absque argento, et absque ullâ commutatione vinum et lac.

Quare appenditis argentum non in panibus, et laborem vestrum non in saturitate? audite audientes me, et comedite bonum, et delectabitur in crassitudine anima vestra.

Feriam vobiscum pactum sempiternum, misericordias David fideles.

Ecce testem populis dedi eum, ducem ac præceptorem gentibus.

Querite Dominum dum inveniri potest, invocato eum dum propè est.

Quia in lætitiâ egrediemini, et in pace deducemini: montes et colles cantabunt coram vobis laudem, et omnia ligna regionis plaudent manu.

Cap. 56. — Quia hæc dicit Dominus eunuchis: Qui custodierint sabbata mea, et elegerint quæ ego volui, et tenuerint fœdus meum,

Dabo eis in domo meâ et in muris meis locum, et nomen melius à filiis et filiabus, nomen sempiternum dabo eis quod non peribit.

Speculatores ejus caeci omnes nescierunt universi: canes muti non valentes latrare, videntes vana, dormientes et amantes somnia.

Cap. 57. — Justus perit, et non est qui recogitet in corde suo: et viri misericordiae colliguntur, quia non est qui intelligat: à facie enim malitiæ collectus est justus.

Quia hæc dicit Excelsus, et sublimis habens aeternitatem.

Propter iniquitatem avaritiæ ejus iratus sum, et percussi eum; abscondi à te faciem meam, et indignatus sum, et abii vagus in viâ cordis sui.

Impii autem quasi mare fervens, quod quiescere non potest.

Non est pax impiis, dicit Dominus Deus.

Cap. 58. — Clama, ne cesses, quasi tua exalta vocem tuam, et annuntia populo meo scelera eorum, et domui Jacob peccata eorum.

Quare jejunavimus, et non aspexisti? humiliavimus animas nostras, et nescisti?

Ecce in die jejunii vestri invenitur voluntas vestra. Nonne hoc est magis jejunium quod elegi? dissolve colligationes impietatis, solve fasciculos deprimentes.

Frange esurienti panem tuum, et egenos vagosque induc in domum tuam; cum videris nudum, operi eum, et carnem tuam ne despexeris.

Tunc erumpet quasi manè lumen tuum, et sanitas tua citius orietur; et anteibit faciem tuam iustitia tua, et gloria Domini colliget te.

Et edificabuntur in te deserta seculorum: fundamenta generationis et generationis suscitabis:

Et vocaberis ædificator sepium, avertens semitas in quietem.

Si vocaveris sabbatum delicatum, et sanctum Domini gloriosum, et glorificaveris eum dum non facis vias tuas, et non invenitur voluntas tua,

Tunc delectaberis super Domino, et sustollam te super altitudines terra, et cibabo te hæreditate Jacob patris tui. Os enim Domini locutum est.

Cap. 59. — Ecce non est abbreviata manus Domini, ut salvare nequeat; neque aggravata est auris ejus, ut non exaudiat.

Manus enim vestrae pollute sunt sanguine, et digiti vestri iniquitate; labia vestra locuta sunt mendacium, et lingua vestra iniquitatem fatur.

Tela eorum non erunt in vestimentum, neque operientur operibus suis: opera eorum opera inutilia, et opus iniquitatis in manibus eorum,

Pedes eorum ad malum currunt, et festinant ut effundant sanguinem innocentem; cogitationes eorum cogitationes inutiles; vasitas et contritio in visis eorum.

Viam pacis nescierunt, et non est iudicium in gressibus eorum. Semite eorum incurvatæ sunt eis; omnis qui caleat in eis, ignorat pacem.

Multiplicate sunt enim iniquitates nostræ coram te; et peccata nostra responderunt nobis: quia scelera nostra nobiscum, et iniquitates nostras cognovimus.

Et conversum est retrorsum iudicium, et iustitia longè stetit: quia corrui in plateâ veritatis, et æquitas non potuit ingredi.

Sed iniquitates vestrae diviserunt inter vos et Deum vestrum, et peccata vestra absconderunt faciem ejus à vobis, ne exaudiret.

Conceperunt laborem, et pepererunt iniquitatem.

Ora aspidum rupeunt, et telas aranearum texerunt: qui comederit de ovis eorum, morietur; et quod confotum est, erumpet in regulum.

Palpavimus sicut cæci parietem, et quasi absque oculis attractavimus : impegimus meridie quasi in tenebris, in caliginosis quasi mortui.

Rugienus quasi ursi omnes, et quasi columbæ meditantis gememus : expectavimus judicium, et non est : salutem, et elongata est à nobis.

Et vidit, quia non est vir ; et apertus est, quia non est qui occurrat ; et salvavit sibi brachium suum, et justitia ejus ipsa confirmavit eum.

Indutus est Dominus justitiâ ut lorica, et galea salutis in capite ejus : indutus est vestimentis ultionis, et operatus est quasi pallio zeli.

Cap. 60. — Surge, illuminare, Jérusalem : quia venit lumen tuum, et gloria Domini super te orta est.

Quia ecce tenebræ operient terram, et caligo populos : super te autem orietur Dominus, et gloria ejus in te videbitur.

Et ambulabunt gentes in lumine tuo, et reges in splendore ortus tui.

Inundatio camelorum operiet te, dromedarii Madian et Ephra : omnes de Saba venient, aurum et thus deferentes, et laudem Domino annuntiantes.

Qui sunt isti qui ut nubes volant, et quasi columbæ ad fenestras suas ?

Pro eo quod fuisti derelicta, et odio habita, et non erat qui per te transiret, ponam te in superbiâ seculorum, gaudium in generationem et generationem.

Et suges lac gentium, et mamillâ regum lactaberis : et scies, quia ego Dominus salvans te, et redemptor tuus fortis Jacob.

Pro are afferam aurum, et pro ferro afferam argentum, et pro lignis as, et pro lapidibus ferrum : et ponam visitationem tuam pacem, et præpositos tuos justitiam.

Occupabit salus muros tuos, et portas tuas laudatio : populus autem tuus omnes justus, in perpetuum hæreditabunt terram, germen plantationis meæ. Minimus erit in mille, et parvulus in gentem fortissimam.

Cap. 61. — Spiritus Domini super me, eò quod unxerit Dominus me : ad annuntiandum mansuetis misi me, ut mederer contritis corde, et prædicarem captivis indulgentiam, et clausis apertionem.

Ut prædicarem annum placibilem Domino, et diem ultionis Deo nostro : ut consolarer omnes lugentes.

Ut ponerem iugentibus Sion, et darem eis coronam pro cinere, oleum gaudii pro luctu, pallium laudis pro spiritu mœroris : et vocabuntur in eâ fortes justitiæ, plantatio Domini ad glorificandum.

Vos autem sacerdotes Domini vocabimini, ministri Dei nostri, dicetur vobis : Fortitudinem gentium comedetis, et in gloriâ eorum superbiētis.

Omnes qui viderint eos, cognoscent illos ; quia isti sunt semen, cui benedixit Dominus.

Gaudens gaudebo in Domino, et exultabit anima mea in Deo meo : quia induit me vestimentis salutis ; et indumento justitiæ circumdedit me ; quasi sponsam decoratum coronâ, et quasi sponsam ornatam monilibus suis.

Cap. 62. — Propter Sion non tacebo, et propter

Jerusalem non quiescam donec egrediatur ut splendor justus ejus, et salvator ejus ut lampas accendatur.

Et eris corona gloria in manu Domini, et diadema regni in manu Dei tui.

Non vocaberis ultra derelicta, et terra tua non vocabitur amplius desolata, sed vocaberis : Voluntas mea in eâ ; et terra tua, inhabitata : quia complacuit Domino in te, et terra tua inhabitabitur.

Super muros tuos Jérusalem constitui custodes : totâ die et totâ nocte in perpetuum non tacebunt ; qui reminiscimini Domini, ne taceatis.

Et vocabunt eos : Populus sanctus, redempti à Domino.

Cap. 63. — Quis est iste qui venit de Edom, tinctis vestibus de Bosra ? iste formosus in stola, sed, gradens in multitudine fortitudinis suæ. Ego qui loquor justitiam, et propugnator sum ad salvandum.

Quare ergo rubrum est indumentum tuum, et vestimenta tua sicut calcantium in torculari ?

Torcular calcavi solus, et de genibus non est vir mecum ; calcavi eos in furore meo, et conculcavi eos in irâ meâ : et aspersus est sanguis eorum super vestimenta mea, et omnia indumenta mea inquinavi.

Dies enim ultionis in corde meo, annus retributionis meæ venit.

Attende de cælo, et vide de habitaculo sancto tuo : ubi est zelus tuus, et fortitudo tua, et multitudo viscerum tuorum, et miserationum tuarum ? super me continuerunt se.

Tu enim, pater noster, et Abraham nescivit nos, et Israel ignoravit nos ; tu, Domine, pater noster, redemptor noster, à seculo nomen tuum.

Cap. 64. — Utinam dirumperes cælos, et descenderes ; à facie tuâ montes deluerent.

A seculo non audierunt, neque auribus perceperunt : oculus non vidit, Deus, absque te, quæ præparasti expectantibus te.

Et facti sumus ut immundus omnes nos, et quasi pannus menstruata, universæ justitiæ nostræ : et cecidimus quasi folium universi, et iniquitates nostræ quasi ventus abstulerunt nos.

Et nunc, Domine, pater noster es tu ; nos verò lutum ; et factor noster tu ; et opera manuum tuarum omnes nos.

Domus sanctificationis nostræ et gloriæ nostræ, ubi laudaverunt te patres nostri, facta est in exustione ignis, et omnia desiderabilia nostra versa sunt in ruinas.

Numquid super his continebis te, Domine, tacebis, et affliges nos vehementer ?

Cap. 65. — Quæsierunt me qui ante non interrogabant, invenerunt qui non quæsierunt me. Dixi : Ecce ego, ecce ego, ad gentem quæ non invocabat nomen meum.

Hæc dicit Dominus : Quomodo si inveniatur granum in botro, et dicatur : Ne dissipet illud, quoniam benedictio est : sic faciam propter servos meos : et hæreditabunt eam electi mei, et servi mei habitabunt ibi.

Et vos qui dereliquistis Dominum, qui oblitii estis montem sanctum meum, qui ponitis Fortune mensam, et libatis super eam ;

Numerabo vos in gladio, et omnes in eadē corruptis : pro eo quod vocavi, et non respondistis ; locutus sum, et non audistis ; et faciebatis malum in oculis meis ; et quæ nolui elegistis.

Ecce enim cælos novos ego creo, et terram novam ; et non erunt in memoriâ priora, et non ascendent super eor.

Non erit ibi amplius infans dierum, et senex qui non implet dies suos ; quoniam puer centum annorum morietur, et peccator centum annorum maledictus erit.

Cap. 66. — Hæc dicit Dominus : Cælum sedes meâ, terra autem scabellum pedum meorum : quæ est ista domus quam ædificabitis mihi, et quis est iste locus quietis meæ ?

Vox populi de civitate, vox de templo, vox Domini reddentis retributionem inimicis suis.

Antequam parturiret, peperit : antequam veniret partus ejus, peperit masculum.

Numquid ego qui alios parere facio, ipse non pariam ! dicit Dominus : Si ego qui generationem cæteris tribuo, sterilis ero ? ait Dominus Deus tuus.

Lætami cum Jérusalem, et exultate in eâ omnes qui diligitis eam : gaudete cum eâ gaudio universi, qui lugetis super eam.

Quia hæc dicit Dominus : Ecce ego declinabo super eam quasi fluvium pacis, et quasi torrentem inundantem gloriam gentium, quam sugetis : ad ubera portabimini, et super genua blandientur vobis.

Quomodo si cui mater blandiatur, ita et ego consolabor vos, et in Jérusalem consolabimini.

Quia ecce Dominus in igne veniet, et quasi turbo quadrigæ ejus ; reddere in indignatione furorem suum, et increpationem suam in flammâ ignis.

Et ponam in eis signum, et mittam ex eis qui salvati fuerint ad gentes, et adducam omnes fratres vestros donum Domino in equis, et in quadrigis.

Et erit mensis ex mense, et sabbatum ex sabbato : veniet omnis caro, ut adoret coram facie meâ, dicit Dominus.

Et egredientur, et videbunt cadavera virorum, qui prævaricati sunt in me ; vermis eorum non morietur, et ignis eorum non extinguetur ; et erunt usque ad satietatem visionis omni carni.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto ; sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in secula seculorum. Amen.

INDEX RERUM.

DE LA LUZERNE VITA.	9-10	ment.	24
DISSERTATION SUR LES PROPHÉTIES.	11-12	XV. Objection : cercle vicieux ; et réponse.	<i>Ibid.</i>
I. La preuve tirée des prophéties, employée par Jésus-Christ et ses apôtres.	<i>Ibid.</i>	XVI. Quatre conditions pour que la preuve tirée d'une prophétie soit solide.	25
II. Et par les saints Pères.	<i>Ibid.</i>	XVII. Objection : Il faudrait être personnellement témoin de la prédiction et de l'accomplissement ; et réponse.	<i>Ibid.</i>
III. Division de la dissertation.	15	XVIII. Il y a des choses futures auxquelles la prévoyance humaine ne peut pas s'étendre.	26
Chapitre premier. De la prophétie en général.	<i>Ibid.</i>	XIX. Il y a des accomplissements de prédictions qu'il est impossible d'attribuer au hasard.	<i>Ibid.</i>
I. Diverses significations du mot prophète.	<i>Ibid.</i>	XX. Choses qui ne peuvent être ni les résultats d'une prévoyance naturelle, ni les effets du hasard.	27
II. Notion de la prophétie.	<i>Ibid.</i>	XXI. Objection : Toutes les religions ont leurs prophéties.	29
III. La prophétie est possible à Dieu.	14	XXII. Réponse.	<i>Ibid.</i>
IV. Mais elle n'est possible qu'à Dieu.	15	XXIII. Objection : Le démon peut faire des prophéties.	51
V. La prophétie accomplie prouve la divinité de la religion en faveur de laquelle elle est faite.	16	XXIV. Réponse.	<i>Ibid.</i>
VI. L'objet direct ou indirect de toute prophétie est de l'ordre religieux.	19	Chapitre II. Prophéties de l'ancien Testament.	53
VII. Il doit y avoir des caractères qui fassent discerner les vraies et les fausses prophéties.	<i>Ibid.</i>	Article premier. Des prophéties de l'ancien Testament en général.	<i>Ibid.</i>
VIII. Deux sortes de caractères distinctifs, les uns positifs, les autres négatifs.	20	I. État de la question.	<i>Ibid.</i>
IX. Premier caractère négatif, que la prédiction soit faite au nom de Dieu.	21	II. Deux sortes d'adversaires, Juifs et incrédules.	<i>Ibid.</i>
X. Second caractère négatif, la sainteté du prophète.	<i>Ibid.</i>	III. Divers degrés de clarté et d'autorité dans les prophéties.	54
XI. Troisième caractère négatif ; la pureté de la doctrine.	22	IV. Les prophéties relatives au Messie sont évidemment antérieures à Jésus-Christ.	59
XII. Premier caractère positif de la vraie prophétie ; le miracle qui la confirme.	23	V. Les prophéties des Juifs très-multipliées et liées à toute leur histoire.	43
XIII. Second caractère positif ; autres prophéties accomplies.	<i>Ibid.</i>		
XIV. Troisième caractère positif ; l'accomplisse-			